

ЖИТТЯ
ІСЛОВО

Ярослав Поліщук

І ката, і героя він любив...

а

A detailed oil painting portrait of Mykhailo Kozobynskyi, a man with a prominent mustache, wearing a dark suit and a light-colored shirt with a tie. The background is dark and textured, suggesting a wall or a draped fabric.

МИХАЙЛО КОЦОБІНСЬКИЙ

Літературний портрет

Герой цієї праці є ключовою постаттю модерної української культури, без якої неможливий літературний канон ХХ ст.

Всебічно осмислюючи життя і творчість Михайла Коцюбинського, автор відстежує еволюцію концепту Краси в його естетичній свідомості, розкриває феномен письменника в контекстах європейських літератур.

82.09/477
1750

Ярослав Поліщук

І ката, і героя він любив...

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ

Літературний портрет

Дарчий примірник
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

43 НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
Inv. № 129917

ВЦ «Академія» Київ 2010

Герой цієї праці є ключовою постаттю модерної української культури, без якої неможливий літературний канон ХХ ст. Всебічно осмислюючи життя і творчість Михайла Коцюбинського, автор відстежує еволюцію концепту Краси в його естетичній свідомості, розвиває феномен М. Коцюбинського в контекстах європейських літератур, мистецьких течій тогочасної доби. Критично аналізує різні сприйняття його творчого доробку. Усе це по-новому відкриває гармонійність і силу великого таланту М. Коцюбинського. Ця ґрунтовна праця прислужиться викладачам та студентам вищої школи, вчителям-філологам, усім поціновувачам його творчості, української літератури, модерної течії в ній.

Рецензенти:

Марко Павлишин,

доктор філології, професор (Мельбурн, Австралія);

Наталія Шумило,

доктор філологічних наук, професор;

Тетяна Мейзерська,

доктор філологічних наук, професор

На обкладинці використано картину М. І. Жука, представлену в експозиції Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника Михайла Коцюбинського

ISBN 978-966-580-317-1

ISBN 978-966-580-316-4

© Поліщук Ярослав, 2010

© Штогрин Василь,
дизайн книги
та обкладинки, 2010

ЗМІСТ

Він завжди цікавий і актуальний
5

I. Із рецептивної історії
7

1.1. *Контроверсії канонотворення*
10

1.2. *Перегляд стереотипів*
23

II. Книга життя
33

2.1. *Становлення таланту*
33

2.2. *Перші літературні спроби*
42

2.3. *Освоєння натуралістичної манери
(1895—1901)*
59

III. Книга краси
79

3.1. *Час модерної прози (1901—1905)*
79

3.2. Від імпресіонізму до символізму (1906—1910)

104

3.3. *Ave, сонце!* (1911—1913)

131

IV. Естетика Коцюбинського

175

4.1. Еволюція світогляду

175

4.2. Кredo та проблема впливів

197

4.3. Творча психологія художника

212

V. Коцюбинський, Шніцлер, Гамсун:
компаративний горизонт

224

5.1. Імпресіоністичний психологізм

228

5.2. Монолог і рефлексія героя

240

5.3. Колорит Півночі

259

5.4. «Музика сфер»

269

5.5. Нова мова опису

283

Науково-популярне видання

Серія «Життя і слово»

Заснована в 2010 році

ПОЛІЩУК Ярослав

І КАТА, І ГЕРОЯ ВІН ЛЮБИВ...

Літературний портрет

Редактор В. П. Мусяйченко

Коректор А. А. Данчиленко

Комп'ютерна верстка Є. М. Байдюка

Підписано до друку 26.01.2010 р.

Формат 70×100/32. Папір офс. № 1.

Гарнітура Чартер. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 15,96. Обл.-вид. арк. 14,73. Зам. 10-022.

Видавничий центр «Академія»

04119, м. Київ-119, а/с 37.

Тел./факс: (044) 483-19-24; 456-84-63.

E-mail: academia-pc@zvitonline.com

Свідоцтво: серія ДК № 555 від 03.08.2001 р.

Видруковано у ВАТ «Поліграффініга»
корпоративне підприємство ДАК «Укрвидавполіграфіт»

03057, м. Київ, вул. Довженка, 3

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до державного реєстру видавців, виготовників

і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 3089 від 23.01.2008 р.

- Поліщук Я.**
П150 І ката, і героя він любив... : Михайло Коцюбинський : літературний портрет / Ярослав Поліщук. — К. : ВЦ «Академія», 2010. — 304 с. (Серія «Життя і слово»).
ISBN 978-966-580-317-1
ISBN 978-966-580-316-4

Герой цієї праці є ключовою постаттю модерної української культури, без якої неможливі літературний канон ХХ ст. Всебічно осмислюючи життя і творчість Михайла Коцюбинського, автор відстежує еволюцію концепту Краси в його естетичній свідомості, розвиває феномен М. Коцюбинського в контекстах європейських літератур, мистецьких течій тогочасної доби. Критично аналізує різні сприйняття його творчого доробку. Усе це по-новому відкриває гармонійність і силу великого таланту М. Коцюбинського.

ББК 84.Ук7-4

**Поліщук
Ярослав Олексійович**

Літературознавець, доктор філології,
професор кафедри україністики
Ягеллонського університету
(Краків, Польща) та Національного
університету «Острозька академія»

Ця книжка — потрібна, серйозна, ділова — повинна супроводжувати знайомство читача з модерним класиком української літератури. Ярослав Поліщук подає в ній і базові відомості про Михайла Коцюбинського, і вказівки на головні лінії сприйняття його творів, і цілісний його образ у своєму баченні європейськи ерудованого критика.

Марко Павличшин

Праці Ярослава Поліщука — оригінальне слово про видатного класика нашої літератури. У ній порушено проблеми психології творчості, індивідуальної естетики, змінності стилів в епоху модернізму. Автор не просто інтерпретує твори Михайла Коцюбинського, він творить нову стратегію їх критичного осмислення.

Наталя Шумило

Ярослав Поліщук укотре демонструє блискучу майстерність дослідника української літератури. Його судження й оцінки виражені, аргументовані, компетентні, вони заохочують до сучасного перечитування творів видатного письменника, знімаючи з них сірізну усталених трактувань.

Тетяна Мейзерська

ISBN 978-966-582-316-4

9 789665 803164 >